

їхніх запитів і потреб, розкриття творчого потенціалу; удосконаленню управління освітою; підвищенню ефективності наукових досліджень.

Для інформаційного забезпечення академічної доброчесності кожен викладач і студент повинні мати доступ до практично необмеженого обсягу інформації і її аналітичного оброблення, можливості для безпосереднього включення в інформаційну культуру суспільства.

І. Л. Назаренко

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ЗАМІСТЬ РЕФЕРАТІВ

Ні для кого не є секретом, що більшість студентів скачують готові реферати з інтернету замість того, щоб написати самим. І навіть упровадження перевірки на плагіат за допомогою відповідної комп'ютерної програми не здається виходом із ситуації, адже програму можна обманути.

Маючи позитивний досвід запровадження деяких творчих завдань у викладанні дисциплін «Основи наукових досліджень», «Інтелектуальний бізнес» та «Інноваційний розвиток підприємства», можна стверджувати, що така форма роботи стимулює творчу активність студента, змушує його побороти лінь та нехіть.

Наприклад, у курсі «Інноваційний розвиток підприємства» студентам магістратури (денної форми навчання – в індивідуальній роботі, заочникам – у контрольній роботі) пропонується, крім чотирьох традиційних розрахункових завдань, одне творче. Як вихідні дані надаються статистичні форми звітності підприємств з інновацій, завдання – аналіз стану інноваційної діяльності підприємства. В цілому сформульовано, як проаналізувати те чи інше явище чи процес у динаміці, його структуру, а додатково – ще й порівняти показники структури з аналогічними по Україні (використавши статзбірник), зробити висновки, проілюструвати рисунками. Типи рисунків студенту запропоновано обирати самостійно, але щоб вони ілюстрували головну думку, суть і були коректними.

Найголовніше – висновки. Проблема в тому, що багато студентів не можуть зробити висновки, просто перелічують, як змінилися ті чи інші показники (наприклад, підвищилися на 3 % чи зменшилися на 7 %), тому найголовніше – навчити бачити причини змін показників, розуміти ситуацію в цілому, щоб уникнути ситуації, коли «за деревами ліса не бачать».

Звісно, розроблення творчих завдань та перевірка їх виконання потребують від викладача додаткового часу, але це є засобом забезпечення академічної доброчесності та підвищення рівня результативності навчання студента.

Самостійна робота є важливою складовою успішного навчання студента, особливо студента-заочника, у якого лише 10–20 годин

викладання дисципліни припадає на аудиторні заняття, а решта 100–140 годин – на самостійну роботу.

Але більшість студентів нехтують цією складовою, зокрема денного навчання – через недостатній самоконтроль і розпорошення сил, невміння ефективно організувати свій час, заочники – здебільшого через зайнятість на роботі та в сім'ї. Втім, багато хто зі студентів денної форми навчання вже старших курсів також працюють.

Отже, для підвищення ефективності самостійної роботи студентів треба посилити одну з функцій менеджменту – контроль, який провадити з використанням сучасних засобів зв'язку. Наприклад, створити групи заочників у Viber та зобов'язати їх двічі на місяць звітувати про те, що зроблено із самостійної роботи. Для цього необхідно буде розділити самостійну роботу на відповідні блоки і розробити критерії оцінювання виконання кожного блоку (можливо, прості – у форматі «склав–не склав»).

Тобто посилення зв'язку з викладачем, відсутність 3-, 4-місячної перерви у навчанні між сесіями, коли студент з різних причин нехтує виконанням самостійної роботи, сприятиме підвищенню ефективності навчання.

Стосовно студентів денної форми навчання – таке використання сучасних засобів (соціальних мереж, Viber тощо) буде ними затребуваним (зважаючи на той факт, що вони вже активно використовують ці соцмережі для спілкування з друзями, для самовираження, пошуку інформації тощо) і корисним для навчання.

Впровадження цієї пропозиції, безсумнівно, вимагатиме від викладачів додаткового часу, але, враховуючи все вищесказане, сприятиме підвищенню успішності студентів.

О. М. Полякова

ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Зі збільшенням наукових досліджень у світі зростає проблема забезпечення етичних принципів академічної доброчесності. Стурбованість ситуацією, що склалася, спонукає світове наукове товариство протидіяти науковому шахрайству, науковій та видавничій нечесності, основними проявами яких є фабрикація даних, фальсифікація результатів, плагіат, зокрема самоплагіат, фрагментованість, подвійні публікації.

Під академічною доброчесністю розуміють сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.